

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VI. Tertia radix, est quia sanctorum Patrum doctrina vel negligitur,
vel contortè explicatur, non ut illi sapiunt, sed ut quisque sapit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

tionem putent. Non autem præcipit Scriptura, nisi charitatem, nec culpat nisi cupiditatem, & eo modo informat mores hominum. *Item*, si animum præoccupaverit alicujus erroris opinio, quidquid aliter asseruerit Scriptura, figuratum homines arbitrantur. *Hæc incluyus Ecclesie Doctor. At hujusmodi quoque ludo, non Scripturam divinam tantum, sed priscos etiam Patres esse obnoxios, crebro experimento planè comperitum est. Quod ego, ut verum fatear, & indignissimè fero, & nullo modo tolerandum existimo.* Hæcenus Albertus de Albertis. Et verò hujusmodi ludificationibus Scripturam & Patres indignè tractari, nulloque modo tolerandum id esse, Prolegom. 2. multipliciter ostendemus. Quàmque periculosum sit ex rationibus philosophicis divinas Scripturas ad alium sensum trahere, quàm præ se fert sermonis simplicitas, Augustinus l. 3. de doctr. christiana c. 28. declarat, dicens: *Ratione reddita interpretari Scripturam, consuetudo periculosa est.* Declarat & Alexander VII. in Decreto suo de 24. Sept. 1665. dum radices laxioris Ethices insinuat esse ortas ex hoc quòd *modus opinandi irrepfit.*

CAPUT VI.

Tertia radix, est quia sanctorum Patrum doctrina vel negligitur, vel contorè explicatur, non ut illi sapiunt, sed ut quisque sapit.

46 **EX** prima similiter radice subnascitur hæc tertia. Ex eo namque, quòd Neoterici complures moralem suam doctrinam fundent in ratione antecedente dogmata Scripturarum & Patrum, non in consequente; natum est consequi, quòd privatae suæ rationi plus deferant quàm Sanctorum authoritati, sive quòd apud ipsos majori in pretio sit visa sibi ratio, quàm priscorum Magistrorum, etiam SS. Patrum authoritas, saltem ubi non agitur de articulis perspicuè ab Ecclesia definitis; quòdque proinde plus temporis impendant in adveniendis conquirendisque dialecticis rationibus, quàm in evolvendis SS. Patrum monumentis. Quisque enim lubentius tempus impendit in conquirendo eo quòd majori habet in pretio.

47 Hinc solemnis illa vox Caramuelis: „ Non multum temporis impendo, aut perdo in Veterum libris legendis. „ Cur ita? Quia Theol. fundam. n. 1330. Edit. Lugdun. professus fuit, *se in omnibus plus rationi & dialecticæ quàm authoritati detulisse.*

48 Scio quòd posteaquam, ob priorem illam suam Confessionem, de Patrum neglectu, notatum se vidit à Sapientibus, illam excusare conatus sit, dicendo, per libros Veterum à se non intellectos libros SS. Patrum, sed Scholasticorum. At libri ipsius oppositum attestantur, sicut & cæterorum, plus humanæ rationi, quàm authoritati cum ipso deferentium; in ipsis quippe vix, nisi studiosè collecta rationationum humanarum farrago, densaque recentiorum scriptorum turba, rarò mentio

Patrum reperitur; utpotè, quos in pretio habent quoad dogmata fidei, non quoad decreta morum, in quibus potiorum habent rationem Neotericorum, philosophicarumque rationationum.

Siquidem ingenerosum existimantes sapere ex Commentario, solum eatenus probant SS. Patrum authoritates (in materiis necdum evidenter ab Ecclesia definitis) quatenus eorum rationes, quarum sese arbitros judicesque constituunt. Utinam non iniquos! in eo quòd eas deturbant à possessione æstimationis ac reverentiæ, quam communi Sapientiorum judicio promeruerant, jamque olim in Orbe literario acquisierant.

Rationem, inquit, sectamur & sequimur. Rationem utique sibi vitam, ipsisque solis, non Sapientioribus probatam. Rationem, communi plerumque Sapientium judicio, parum soliditatis habentem. Rationem, quæ frequenter nihil aliud est quàm rationis umbra fumusque, seu inane rationis simulacrum.

Prosequuntur interim, & aiunt: illam solam (ubi de rebus apertè definitis non agitur) nobis proponimus in Magistrum: illà solà nos tuemur. Neque enim Authores sequendi, sed Authorum rationes. Nec excipiunt S. Augustinum, D. Thomam, aliosque Patres, nisi in sententiis, in Ecclesia sine controversia receptis. Unde quibusdam ex ipsis ista excidit propositio, ab Hispanica Inquisitione reprobata, *Augustini authoritatem non plus valere, quàm rationes, quas allegat, evincant, ipsorum utique judicio, quibus id solum rationabile videtur, quod ipsis probatur.*

Id utcumque ferendum in philosophicis disciplinis, in quibus tolerabile utcumque est, quòd plus rationi deferatur quàm authoritati: quàmquam & in illis rationum momenta communi potius Sapientiorum judicio, quàm privato & singulari, regulariter pensanda sint. At quòd in Theologicis plus rationi suæ privato Author, quàm SS. Doctorum, & maxime priscorum Patrum, incomparabiliter sapientiorum, authoritati (citra perspicuam necessitatem) deferat, tolerabile non videtur, utpote contra locorum Theologicorum ordinem, ut supra vidimus, sicut & contra Oracula Scripturarum, contra documenta exempla Sanctorum, & contra rectæ rationis, christianæque humilitatis, modestiæ ac prudentiæ dictamen, uti Proleg. 2. videbitur.

Ipsaque experimento demonstratur, immoderatos illos visæ sibi rationis supra priscorum Patrum authoritatem, exaltatores, inde actos in præcipitum, sive opiniones illas *christiana disciplina relaxativas, & animarum perniciem inferentes*, quas supra n. 3. deplorat Alexander VII. quatumque causam dum subindicat, *summam illam luxuriantium ingeniorum licentiam... per quam in rebus ad conscientiam pertinentibus, modus opinandi irrepfit alienus omninò ab Evangelica simplicitate, Sanctorumque Patrum doctrina, quem si pro recta regula fidei*

les in praxi sequerentur, ingens irreptura esset vita christiana corruptela: satis innuit deplorata istius relaxationis causam esse neglectam vel minori in pretio habitam auctoritatem, doctrinamque Sanctorum Patrum. Neque enim opinandi modum ab evangelica simplicitate, SS. quoque Patrum doctrina adeo alienum invexissent luxuriantia illa ingenia, si eorundem SS. Patrum doctrinam non neglexissent, majorive in pretio habuissent, quam humanam rationem sibi visam.

54 Sed quid mirum, quod à licentiosis illis opinionibus ipsos non revocaverit auctoritas, doctrinaque SS. Patrum? cum eò deduxerint locum ab eorum auctoritate omnibus Majoribus nostris adeo venerabilem, ut nullum apud ipsos argumentum solutu facilius sit, quam ab eorum auctoritate petitum: quippe qui non venturam quamlibet perspicuam SS. Doctorum sententiam, pro visa sibi ratione, quam lubet in partem, velut cereum quemdam nasum, inflectere? Quippe nihil in doctrina Sanctorum (per Ecclesiam non definita) adeo manifestum est, nihil adeo categoricis propositionibus expressum, quod non audeant ad pondus visæ sibi rationis dijudicare, glossare, explicare, limitare, contorquere, & in visæ sibi rationis vulgataeque licentiæ servitute redigere, prout superiori capite graviter conquirentem, indignissimè ferentem, & nullo modo tolerabile censentem vidimus Albertum de Albertis.

55 Atque utinam exiguus foret illorum numerus! At in dies pullulare videtur istud malum, multitudoque blandientium sibi de excogitata glossa, vel distinctiuncula, qua ab adversantibus opinioni suæ textibus innumeris, (v. g. Augustini, Gregorii Magni, vel Aquinatis) quamlibet manifestis, verbo sese expedire gloriantur, dicentes: Ad hanc auctoritatem, & omnes similes, respondemus per unam distinctionem. Qua contra christianas legitimæ interpretationis regulas (Prolegomeno sequenti comprobandas) legitimumque distinctionis usum (qui cum non sit ad subvertendam, sed ad stabiliendam illustrandamque doctrinam, cui adhibetur; consequenter non est ad glossandos SS. Doctores, ut glossator quisque sapit, sed ut ipsimet SS. Doctores sapiunt) vel textum clariorem glossant per obscuriorem; vel per unum alterumve, obiter scriptum, innumeros & manifestos subvertunt (cum tamen, authore Tertulliano, adv. Praxeam c. 20. & 26. oporteat secundum plura intelligere pauciora. Ne tot manifestè pronuntiata & ante & postea, unus sermo subvertat) vel eadem distinctiunculâ, absque ullius textus adminiculo, summis in labris natâ, continuoque mortuâ, textus omnes eludunt. At hoc imprimis alienum videtur à christiana simplicitate, ac, licet in juniore scholari utcumque dissimulandum, non videtur tamen gravi Theologo dignum, utpotè non tam sapiens Theologicam gravitatem, quam vanam subtilitatem, scho-

lasticumque pulverem, ne dicam puerilem levitatem. Deinde ista videtur inanis Philosophia, quam cavendam monet Apostolus, cuius utique professio, est professio eludendi omnia, distinguendo omnia; nec sollicitum esse quidquid demum objiciatur, dum non desit acuta distinctio, qua eludatur. Consequenter videtur plus habere cavillationis quam soliditatis, plus ludificationis quam sapientiæ, nec tam spectare ad sincerum veritatis amorem, quam ad sophisticam argutiem, de qua Eccl. 37. *Qui sophisticè loquitur, odibilis est, in omni re defraudabitur. Non est illi data à Domino gratia: omni enim sapientia defraudatus est.* Denique modus ille glossandi, magnum Theologiæ infert præjudicium, dum hæreticis similiter Oracula sacra Patresque glossandi præbet exemplum. Infert etiam præjudicium veritati. Siquidem (Tertulliano teste in lib. de præscript. c. 17.) *tantum veritati obstrepit adulter sensus, quantum corruptor stylus.* Vetusta itaque Præcorum Patrum doctrina, ob intellectum ipsorum cælitus illustratum, dogmatumque antiquitatem (velut venerandam quamdam canitiem) majorem à nobis postulant reverentiam; tam liberaque inflexio venerandæ doctrinæ ipsorum, non tam est legitima ejusdem interpretatio, quam ludificatio & adulteratio. Contra quam fortiter agemus sequenti Prolegomeno. Quod hic de Sanctorum doctrina est dictum, de Ecclesiæ doctrina ac Decretis pariter est intelligendum; meritoque arguendi, qui eorum sensum adulterant, per confictas ex cerebro suo distinctiones, quæ perversicibus ingeniis, in fraudem legis, veræque doctrinæ, numquam desunt. Etenim si, ex proprio ingenio, sine legis auctoritate, vel approbata consuetudine, distinctiones fabricare liceat; cui legi, cui consuetudini non facile illudetur? Ubi ergo lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

CAPUT VII.

Quarta radix, est nimia de moribus opinandi, de suoque desumendi, ac novos & Majoribus incognitos peccatorum excusandorum prætextus excogitandi licentia.

56 **Q**uarta quoque hæc radix oritur ex prima, nimia scilicet rationis antecedentis præfidentia. Inde enim exorta est notata ab Alexandro VII. *luxurantium ingeniorum licentia*; cujus effectus ab eodem subjungitur, *in rebus ad conscientiam pertinentibus modus opinandi alienus omnino ab Evangelica simplicitate, sanctorumque Patrum doctrina.* Non igitur in Evangelica simplicitate, sanctorumque Patrum doctrina fundatus: adeoque nec in ratione eam consequente, sed in antecedente. Sed quis opinandi modus ad tantam licentiam sublecurus? quem utique si pro recta regula fideles in praxi sequerentur, ingens irreptura esset vita christiana corruptela. Prout Ale-